

Stichting Geen Grens

Betreft: Brief Provinciaal arbeidsmarktbeleid (Afdoening toezegging 8815 en motie 2656) d.d. 15 januari 2021

Maastricht, 25 januari 2021.

Zeer geachte heer Van den Akker,
Zeer geacht Statenlid,

Met interesse hebben wij kennis genomen van de brief Provinciaal arbeidsmarktbeleid d.d. 15 januari 2021. Naar aanleiding van deze brief maakt de Stichting Geen Grens een aantal opmerkingen, die betrekking hebben op de paragrafen over internationale werknemers, het euregionaal onderwijs en Limburg in de Euregio.

1.3. Internationale werknemers in Limburg & 2.6. Overlap sterk ecosysteem & toekomstbestendig onderwijs

Tekst in de brief GS

Het aantal internationale werknemers is in de afgelopen jaren in heel Nederland gegroeid. In Limburg is deze groei groter dan in alle andere provincies in Nederland. Internationale werknemers leveren een cruciale bijdrage aan de economie van onze regio en bedrijvigheid. De Provincie Limburg erkent de noodzaak van arbeidsmigratie. Naast de vele positieve aspecten die deze toename zich mee brengt, ervaren we ook een aantal uitdagingen. Het gaat om uitdagingen op het gebied van wonen, werken en samenleven. Deze uitdagingen willen we in gezamenlijkheid met ondernemers en gemeenten tot een oplossing brengen.

Binnen het arbeidsmarktbeleid worden werkgevers en werknemers gefaciliteerd door het Expat Center Maastricht Region. Deze dienstverlening wordt tot en met het eerste deel van 2021 mede gefinancierd door de Provincie Limburg. De focus ligt op de borging in het reguliere regionaal arbeidsmarktbeleid. Op dit moment wordt er door het Expat Center een businesscase ontwikkeld waarbij gekeken worden naar een gedeelde publieke en private financiering.

Commentaar van Stichting Geen Grens

Naar onze opvatting is er vanuit het grensoverschrijdend perspectief sprake van een tweetal te onderscheiden groepen internationale werknemers op de arbeidsmarkt, te weten: de hoogopgeleide expats en de zogenoemde arbeidsmigranten. Deze laatste groep kan weer onderverdeeld worden in de 'echte' arbeidsmigranten, die met hun gezin in Limburg wonen en werken enerzijds en de tijdelijk in Limburg werkende grenswerkers, veelal komend uit de MOE-landen, anderzijds. De hooggeschoolde expats worden op het ogenblik gefaciliteerd door het Expat Center. Ook geldt voor deze groep de fiscale 30%-regeling. Ook wij ondersteunen de opvatting dat dit voor een groot deel gefinancierd kan worden door het bedrijfsleven c.q. de betrokken ondernemingen.

Onze vragen richten zich vooral op de groep in Limburg (tijdelijk) werkende grenswerkers. Het Expat Center is voor hen niet relevant.

- Hoe worden deze veelal laaggeschoolde werknemers uit de MOE-landen met woon- en werk vragen dan wel gefaciliteerd?
- Hebben de Grensinfopunten voldoende kennis en expertise van deze groep en besteden zij er voldoende aandacht aan?

2.1.3. Euregionaal Onderwijs

Tekst in de brief GS

We agenderen het belang van euregionale cultuuraspecten en buurtalen bij de onderwijspartners in de doorlopende leerlijn van primair onderwijs, naar v(mb)o en mbo. Waar de focus in buurtaalonderwijs voorheen lag op de taal als zodanig, verschuift die nu naar de cultuur en actualiteiten van de buurlanden. Via lobby in Den Haag en Brussel helpen wij het onderwijsveld in het realiseren van hun en onze ambities.

Commentaar van Stichting Geen Grens

De taalgrens kan de arbeidsmarkt mogelijkheden van Limburgers beperken; beheersing van een van de buurtalen is derhalve van groot belang. Er wordt echter in het schrijven géén aandacht besteed aan het voortgezet onderwijs en HBO. In deze sectoren gaat het daarbij niet alleen om 'cultuur en actualiteit', maar ook om brede vaardigheden in de Duitse en Franse taal. In MBO en HBO gaat het vooral om vaktaal en grensoverschrijdende stages.

Er worden géén cijfers gegeven over de hopelijk positieve ontwikkeling van het aantal buurtaalprojecten in het basisonderwijs. Ook is het niet duidelijk hoeveel leerlingen/studenten in het VO, MBO en HBO kiezen voor de Duitse en/of Franse taal. Tenslotte is het onbekend hoeveel studenten een grensoverschrijdende stage lopen in de Duitstalige resp. Franstalige gebieden.

Onze vragen zijn in dit verband de volgende:

- Is of komt er informatie beschikbaar over:
 - het aantal scholen dat deelneemt aan het buurtaalprojecten?
 - het aantal leerlingen (VO) c.q. studenten(MBO/HBO) dat gekozen heeft voor de Duitse resp. Franse taal?
 - het aantal grensoverschrijdende (euregionale) stages in het Limburgse MBO c.q. HBO-onderwijs?
- Is het niet wenselijk om de dan beschikbare cijfers te beschouwen als een nulmeting en daar op de drie terreinen een groei-ambitie te formuleren?

2.5.2. Limburg in de Euregio

Tekst in de brief GS

Onder 'Limburg in de Euregio' vallen activiteiten die bijdragen aan het grensoverschrijdende ecosysteem voor de Limburgse beroepsbevolking.

Voorbeelden hiervan zijn de Grensinfopunten, ITEM en de Service Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling. De Grensinfopunten worden vanaf dit jaar structureel gefinancierd door het Rijk, de Provincie en regio's. Hiermee is deze dienstverlening geborgd voor de lange termijn. Dit is het resultaat van actieve lobby van onder andere de Provincie Limburg.

Het instituut ITEM is een Kennis-As project waaraan voor de periode 1 januari 2020 tot 31 december 2024 maximaal € 3.000.000 is toegekend. In deze periode ligt de focus op het ontwikkelen van een businessmodel.

Er zijn op dit moment 3 Services Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling: Aken-Eurode, Maastricht en Venlo. Deze zijn tot 2020 voor een deel gefinancierd door Provincie Limburg. Vanaf 2021 ligt de focus op de borging in het regionaal arbeidsmarktbeleid.

Commentaar van Stichting Geen Grens

Zeer recent verscheen het rapport Donner-Berx: 'Niet aanpassen, maar afwijken'. Verslag van de bestuurlijke werkgroep grensbelemmeringen (december 2020). In dit rapport wordt in aanbeveling 7 vermeld dat er binnen een half jaar de grensbelemmeringen over de inkomstenbelasting en sociale zekerheid geformuleerd moeten worden.

Wij verzoeken u in dit verband de bijgaande Nederlands-Belgische grensbelemmeringen te adresseren aan de Commissie Donner-Berx (zie bijlage 1). Aanvullend daarop lijkt het ons zinvol om de Grensinformatiepunten te vragen om een aantal (oplosbare) knelpunten aan te leveren

Ons tweede punt betreft het niet of te weinig (beleidsmatig) benutten van het Belgisch-Limburgse aanbod op het gebied van her-, bij- en omscholingsmogelijkheden. Als het gaat om (bij)scholing en praktijkgerichte dag- en avondopleidingen, bedrijfsopleidingen, taalcursussen, fotografie enz., dan is de studentenstroom vanuit Nederlands Limburg naar Belgisch Limburg relatief groot. Bij SYNTRA Limburg met 6 campussen in Belgisch Limburg, met vestigingen in Genk, Hasselt, Maaseik, Neerpelt, Tongeren en Westerlo, studeren ca. 8.500 cursisten, waarvan ca. 10% afkomstig uit Nederland. Met name de hypermoderne T2-campus in Genk is populair. Dat geldt ook voor het Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs met campussen in Maasmechelen, Hasselt, Voeren, Dilsen-Stokkem, Bilzen en Tongeren¹ en Cursa, een Belgisch-Limburgs netwerk van scholen met opleidingen in het volwassenenonderwijs in Limburg². In beide centra laten veel Nederlanders zich laten (bij)scholen.

De mobiliteit vanuit Belgisch-Limburg naar Nederlands-Limburg is zeer minimaal. Het aanbod in Nederlands Limburg is dan ook schraal, zeker in vergelijking met het grote en redelijk goedkope aanbod van opleidingen in Belgisch-Limburg³ (zie bijlage 2). Deze instellingen (met name Syntra⁴) zouden naar onze opvatting integraal deel moeten uitmaken van de arbeidsmarktregio's Midden- en Zuid-Limburg en/of deel moeten uitmaken van het Bestuurlijk Overleg Arbeidsmarkt Limburg.

We verzoeken u te bewerkstelligen dat de Belgisch-Limburgse instellingen, met name Syntra, deel uit gaan maken van Bestuurlijk Overleg Arbeidsmarkt Limburg. Zo benutten we optimaal de mogelijkheden die de Euregio - in dit geval Belgisch-Limburg - ons biedt.

Namens Stichting Geen Grens
Huub Spoormans (voorzitter)

Secretariaat
Stichting Geen Grens
Ger Essers
Sphinxlunet 115,
6221 JK Maastricht
g.essers@planet.nl
www.geengrens.eu

¹ www.pcvolimburg.be; www.syntra-limburg.be

² <https://cursa.be/opleidingen/>

³ www.gildebedrijfsopleidingen.nl/opleidingen/

⁴ Op nationaal niveau werken SBB en Syntra samen. Studenten voorbereiden op een toekomst in de eigen regio Een onderzoek naar de meerwaarde van internationalisering bij mbo-scholen in de grensregio. Jette Thönissen Anne Rosier Laurens Steehouder, 1 juli 2020.

Problemen grenswerkers Nederland-België

1. Detachering vanuit Nederland naar België

Een in Nederland wonende werknemer wordt door zijn Nederlandse werkgever naar België uitgezonden om aldaar werkzaamheden te verrichten. Stel dat de periode van werkzaamheden zeven maanden bedraagt, dan is het recht om belasting te heffen aan de werkstaat, België, toegewezen. Ook bij korte periodes van tewerkstelling kan door het gebruik van het zogenoemde materiële werkgeversbegrip het recht om belasting te heffen aan de werkstaat zijn toegewezen. De verzekeringsplicht, die aangeeft waar socialezekerheidspremies moeten worden betaald, is toegewezen aan de uitzendstaat, in casu Nederland. Indien hierbij wordt bedacht dat het tarief van de inkomstenbelasting in België hoger is dan dat van Nederland en dat de percentages van de sociale verzekeringen voor de werknemer in Nederland hoger zijn dan in België, leidt deze situatie tot een lager nettoloon voor de betrokken werknemer vergeleken met de werknemer die respectievelijk in Nederland of in België woont en werkt.

2. Een in België wonende leraar die in Nederland werkt Voor een in België wonende leraar die in Nederland gaat werken, geldt dat voor de eerste twee jaren het recht om belasting te heffen over het salaris van de leraar is toegewezen aan de woonstaat, in casu België. In Nederland dienen socialezekerheidspremies te worden betaald. Dit leidt ertoe dat de belasting- en premieheffing niet synchroon lopen. In het licht van wat in voorbeeld 1 is vermeld over de toepasselijke tarieven, leidt deze situatie ertoe dat deze leraar substantieel netto minder overhoudt dan een leraar die woont en werkt in Nederland. Werkgevers in de grensstreek hebben dan ook moeite om Belgische leerkrachten aan te trekken.

3. Een in Nederland wonende Internationale chauffeur die voor een Belgische werkgever werkt Voor de in Nederland wonende internationale chauffeur die voor een Belgische werkgever in Europa werkt, wordt de zgn. 183-dagenregeling toegepast. Derhalve is de vraag of de woonstaat belasting over het salaris mag heffen afhankelijk van de omstandigheid dat hij minder dan 183 dagen in de werkstaat heeft verbleven. Daarbij wordt gekeken naar de fysieke aanwezigheid van de werknemer. Dit betekent dat de situatie kan wijzigen afhankelijk van het aantal dagen dat een chauffeur in een land verblijft. De socialezekerheidspremies dienen te worden betaald in de woonstaat van de chauffeur indien hij 25% of meer van de werkzaamheden in die woonstaat verricht. Zo niet, dan is de verzekeringsplicht toegewezen aan de staat waarin de werkgever is gevestigd. Ook deze situatie kan jaarlijks wijzigen. Het is bovendien lastig dat de situatie twaalf maanden van te voren moet worden ingeschat. Ook in deze situaties kan het dus voorkomen dat deze chauffeur niet in dezelfde lidstaat belastingen en socialezekerheidspremies betaalt, wat gevolgen heeft voor het nettoinkomen.

4. Een inwoner van Nederland werkt thuis voor een in België gevestigde werkgever. Zij werkt 20% van haar werktijd thuis in Nederland (woonstaat). De resterende tijd (80%) werkt zij bij haar werkgever (werkstaat België). Zij blijft voor 100% sociaal verzekerd (premieplichtig) in de werkstaat (België) en haar inkomen voor de belastingheffing gesplitst, dat wil zeggen: voor 20% belast door Nederland en voor 80% belast door België.

Werkt zij 20% thuis in Nederland (woonstaat) en 50% bij haar werkgever (werkstaat België), dan wordt zij 100% sociaal verzekerd (premieplichtig in de woonstaat Nederland). Haar inkomen voor de belastingheffing gesplitst, dat wil zeggen: voor 50% belast door Nederland en voor 50% belast door België.

5. Als gevolg van ondoordachtigheid komt het vaak voor dat een grenswerker gelijktijdig in België en Nederland sociaal verzekerd is. Dit is het geval als een grenswerker bijvoorbeeld voor een Nederlandse

werkgever 12 uur per week en voor een Belgische werkgever 12 uur per week werkt. Betrokkene en zijn Nederlandse werkgever dragen in Nederland de Nederlandse SZ-premies af. Gelijktijdig draagt de grenswerker samen met zijn Belgische werkgever de Belgische SZ-bijdragen af. Verordening (EG) nr. 883/2004 bepaalt dat een grenswerker slecht in één lidstaat sociaal verzekerd kan zijn (exclusiviteitsbeginsel) en regelt vervolgens gedetailleerd welke lidstaat de bevoegde lidstaat is. Op grond van artikel 16 van deze verordening kan er in het belang van de grenswerker (en zijn werkgever) afgeweken worden van deze regel. Er zouden veel problemen opgelost kunnen worden als Nederland (SZV) en België (RSZ) in het geval er sprake is van ondoordachte gesplitste of foute verzekering een artikel 16 overeenkomst afsluiten, waarin met terugwerkende kracht voor onbepaalde tijd wordt toegestaan dat de grenswerker in twee lidstaten sociaal verzekerd was. Dit voorkomt dat de grenswerker en zijn werkgever met terugwerkende kracht sociale premies moeten gaan terugvorderen in het ene land en gaan afdragen in het andere land. Ook wordt voorkomen dat gemaakte ziektekosten/uitkeringen c.q. gezinsbijlagen verrekend moeten worden.

Her-, bij- en nascholingsmogelijkheden in Belgisch-Limburg

Tanken, shoppen, werken en wonen over de grens. Het is allemaal mogelijk dankzij het 'vrij verkeer van personen, diensten'. Dat geldt ook voor her-, bij- en nascholing. In tegenstelling tot Nederlands-Limburg waar nauwelijks nog her-, bij- en nascholingsmogelijkheden zijn voor volwassenen, is er in Belgisch-Limburg een uitgebreid aanbod. De cursussen zijn goed en goedkoop en om de hoek. Het is mogelijk om Nederlandse CAO-scholingsvouchers in te zetten voor scholing in België.

	<p>SYNTRA Limburg, altijd dichtbij ook voor Nederlands Limburgers.</p>
---	--

Er worden lessen gegeven bij Hasselt, Pelt, Tongeren en Maaseik. Een parel is de T-2 campus in Genk: www.syntra-limburg.be/campussen/genk-t2-campus.

SYNTRA Limburg verzorgt meer dan 500 korte opleidingen om specifieke, professionele kennis te verwerven. Deze bijscholingen zijn korte to-the-point opleidingen. Zij duren een avond tot enkele weken www.syntra-limburg.be/bijscholingen.

Naast de bijscholingen biedt SYNTRA Limburg 250 langlopende of ondernemersopleidingen aan. Deze langlopende opleidingen gaan over het algemeen 's avonds of op zaterdag door. Afhankelijk van de opleiding zal je gedurende 1 à 3 jaar lessen volgen en dat 1 tot 2 avonden in de week. www.syntra-limburg.be/beroepsopleidingen

	<p>Belgisch-Limburgs Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs</p>
---	--

Een breed scala van her-, bij- en nascholingsmogelijkheden wordt aangeboden door het Belgisch-Limburgse Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs op de campussen in Maasmechelen, Hasselt, Voeren. Her-, bij- en nascholingsmogelijkheden in Talen, Computer, Digitale fotografie, Administratie, Bouw, Interieur, Groen, Technieken, Metaal, Voertuigen, Voeding en Dranken. Bij deze slechts een aantal voorbeelden. Bij aanklikken wordt men doorgelinkt. Voor andere leerstofgebieden: www.pcvolimburg.be

Technieken	Bouwen	Voertuigen
Elektromecanici Airco-techniker PLC-techniker Domotica Elektriciën Monteur CV Loodgieter Residentieel elektrotechnisch installateur	Daktimmerman Gipskarton Pleisterwerken Isolatie Sanitair Metselaar Polyvalent dakdekker Schrijnwerker Tegelzetter	Automechanica Autostofferen Fietshersteller Koetswerkhersteller Lichte Motoren Oldtimers automechanica Oldtimers Koetswerkhersteller Vespa Zware motoren

qrios
Passionately curious

Qrios opleidingscentrum voor
volwassenen

Qrios biedt opleidingen in dag-, avond- en weekendonderwijs aan in 12 verschillende studiegebieden die samen meer dan 150 cursussen omvatten. Qrios heeft vestigingen in o.a. Genk, Hasselt, Herk-de-Stad, Houthalen, Maaseik, Maasmechelen, Overpelt, Sint-Truiden en Tongeren.

Bij deze slechts een aantal voorbeelden. Bij aanklikken wordt men doorgelinkt. Voor andere leerstofgebieden: www.qrios.be.

Techniek & Technologie	Transport & Logistiek	Informatica
Auto Bouw Elektriciteit Hout Koeling Lassen Mechanica Warmte Tuinmateriaal Tweewielers	Groot transport Intern transport Logistiek EVC	Basiscursussen ICT Administratieve ICT-toepassingen Besturingssystemen en netwerken Creatief met foto, film of geluid ICT-didactiek voor leerkrachten Internet Mobiele apparaten Programmeren Technisch tekenen Webdesign

Cursa Limburg

Cursa Limburg biedt op meer dan 50 cursussen en 20 diplomagerichte opleidingen ca 14 verschillende plaatsen in Belgische Limburg.. Bij deze slechts een aantal voorbeelden. Bij aanklikken wordt men doorgelinkt. Voor andere leerstofgebieden: Zie <https://cursa.be/>.

CURSA opleidingen kinderopvang	CURSA opleidingen bakkerij	CURSA opleidingen lassen
Begeleider in de kinderopvang Begeleid(st)er buitenschoolse kinderopvang	Banketbakker Chocoladebewerker Medewerker bakkerij	BMBE-Lasser Gasmeltlasser Hoeklasser MIG/MAG-lasser TIG-lasser
CURSA opleidingen horeca		
Grootkeukenkok Grootkeukenmedewerker Grootkeukenverantwoordelijke Hotel Hotelbedrijf Hulpkelner	Hulpkok Kelner Kelner brasserie, taverne en bistro Keukenverantwoordelijke Kok	Medewerker brasserie, taverne, en bistro Traiteur-banketaannemer Traiteurkok Verantwoordelijke brasserie, taverne en bistro Zaalverantwoordelijke